

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členov senátu JUDr. Aleny Adamcovej a Mgr. Petra Melichera, v právnej veci navrhovateľa: **Ing. M. Č.**, proti odporkyni: **Sociálna poisťovňa – ústredie**, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o **prepočet starobného dôchodku**, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 7Sd 80/2008-13 z 23. januára 2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 23. januára 2009, č.k. 7Sd 80/2008-13, **z m e ň u j e** tak, že rozhodnutie odporkyne č. X. zo dňa 20. marca 2008 **z r u š u j e** a vec jej vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom krajského súdu bolo potvrdené rozhodnutie odporkyne z 20. marca 2008 č. X., ktorým zamietla žiadosť navrhovateľa a prepočítanie sumy starobného dôchodku podľa § 293k zák.č. 461/2003 Z.z. z dôvodu, že navrhovateľovi bol priznaný invalidný dôchodok, ktorý bol prekvalifikovaný na starobný dôchodok. Krajský súd dôvodil tým, že i keď súd predpokladá, že nebolo úmyslom zákonodarcu v ustanovení § 293k zákona č. 310/2006 Z.z. diskriminovať skupinu dôchodcov, ktorým vznikol nárok na starobný dôchodok a bola im vypočítaná jeho suma podľa zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov t obmedzeného priemerného mesačného zárobku 4067 Sk, avšak nárok na starobný dôchodok im zanikol z dôvodu, že v čase vzniku nároku na starobný dôchodok im bola vyplácaná iná dávka sociálneho zabezpečenia vo vyššej výmere, skutočnosť, že

ustanovenie § 293k zákona č. 310/2006 Z.z. neumožňuje zvýšenie iných dôchodkových dávok ako starobných dôchodkov, na ktoré majú poberatelia nárok ku dňu 31. júlu 2006 nie je možné vykonať prepočet priemerného mesačného zárobku navrhovateľa podľa ust. § 293k ods. 4 zákona č. 46/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 310/2003 Z.z. a na inú úpravu, resp. zvýšenie invalidného dôchodku navrhovateľa prekvalifikovaného na starobný dôchodok niet právneho nároku.

Navrhovateľ v odvolaní žiadal zrušenie rozsudku krajského súdu a poukázal na to, že zákon č. 461/2003 Z.z. bol v § 293k novelizovaný v r. 2006 zákonom č. 310/2006 Z.z. za účelom zmiernenia rozdielov v starobných dôchodkoch priznaných pred 1. januárom 2004 oproti dôchodkom priznaným neskôr, a súčasne do tvorby starobných dôchodkov sa zaviedla aj miera zásluhovosti. Okruh poberateľov starobného dôchodku, ktorých sa úprava týka, je takto vymedzený dvomi kritériami v § 293k v ods. 1 a to:

- ak suma starobného dôchodku určená podľa predpisov platných do 31. decembra 2003 bola obmedzená najvyššou výmerou,
- starobný dôchodok sa uvoľní odo dňa splátky splatnej po 31. júli 2006 v sume, v akej by sa vyplácal k tomuto dňu bez tohto obmedzenia. Pretože obidve kritériá zákona navrhovateľ splňal, požiadal Sociálnu poisťovňu Bratislava o prepočítanie a nasledovnú úpravu starobného dôchodku. Podľa navrhovateľa súd si osvojil stanovisko, ktoré vniesla do posudzovania možnosti prepočítavania odporkyňa a to, že „navrhovateľ je poberateľom invalidného dôchodku (prekvalifikovaného podľa § 263 ods. 9 zák.č. 461/2003 Z.z. na starobný dôchodok)...“ a jeho právne posúdenie veci je nesprávne. Posudzoval možnosť prepočtu invalidného dôchodku navrhovateľa a nie možnosť prepočtu starobného dôchodku, ktorý bol navrhovateľovi podľa zákona priznaný a zároveň aj zo zákonných dôvodov odobraný. Meritum veci podľa zák.č. 293k ods. 1 je odstránenie bezdôvodne veľkých rozdielov vo výške starobných dôchodkov. Výška dôchodkov pred 31. decembrom 2003 bola určovaná podľa vtedy platnej metodiky výpočtom. A až vypočítaná výška dôchodku bola ďalej realizovaná buď priznaním nároku na starobný dôchodok, alebo (ako v navrhovateľovom prípade) porovnaná s iným dôchodkom, ak tento poberateľ už poberal a následne uznaný najvyšší nárok z dôchodkov...Skrivlivosť (poškodenie) v navrhovateľovom prípade je aj v tom, že určenie výšky starobného dôchodku bolo obmedzené najvyššou výmerou, a preto vyrubený starobný dôchodok bol nižší ako invalidný dôchodok, ktorý navrhovateľ v tom čase poberal. Pri výpočte výšky starobného dôchodku – bez

obmedzenia najvyššou výmerou, by bol navrhovateľov starobný dôchodok priznaný dňa 19. decembra 2003 vyšší o cca 2 až 3 tis. Sk a neboli by nastali komplikácie s poberaním invalidného dôchodku. Zákonomdarca tieto eventuality podľa navrhovateľa v zákone zohľadňuje tak, že v § 293k určuje okruh poberateľov starobných dôchodkov, ktorým má byť starobný dôchodok upravený, slovami: „Ak suma starobného dôchodku určená podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 bola obmedzená najvyššou výmerou,...“, t.j. spôsobom výpočtu starobného dôchodku a nie podľa toho, aký dôchodok poberateľ v konečnom dôsledku poberal.

Odporkyňa žiadala prvostupňový rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd, ako súd odvolací, preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok v medziach podaného odvolania bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 250j ods. 2 OSP v spojitosti s § 250l ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné.

Odvolací súd sa zhoduje s predpokladom krajského súdu, že zákonodarca nemal v úmysle ustanovením § 293k zák.č. 310/2006 Z.z. diskriminovať skupinu dôchodcov, ktorým vznikol nárok na starobný dôchodok a bola im vypočítaná jeho suma podľa zák.č. 100/1988 Zb. z obmedzeného priemerného mesačného zárobku 4067 Sk, ako je tomu aj v prípade navrhovateľa, avšak nárok na starobný dôchodok zanikol z dôvodu, že v čase vzniku nároku im bola vyplácaná iná dávka sociálneho zabezpečenia vo vyššej výmere; v danom prípade bol navrhovateľovi vyplácaný vyšší invalidný dôchodok (pozn. identifikácia príslušných rozhodnutí vyplýva z dôvodov prvostupňového rozsudku). Odvolací súd sa však nestotožňuje s výkladom ustanovenia § 293k zákona krajským súdom, a aj samotnou odporkyňou, že ustanovenie § 293k neumožňuje v takom prípade nové prepočítanie starobného dôchodku ku dňu 31. júla 2006, lebo na prepočítanie invalidného dôchodku (čo aj považovaného podľa § 263 ods. 9 zákona za starobný dôchodok) niet právneho nároku.

Odvolací súd poukazuje na skutkové zistenia krajského súdu uvedené v jeho rozsudku, ktoré sú vecne správne a v súlade s obsahom dávkového spisu.

Dôvodom zamietnutia žiadosti navrhovateľa o „prepočítanie sumy starobného dôchodku“ podľa preskúmaného rozhodnutia odporkyne z 20. marca 2008 bola skutočnosť, že navrhovateľovi bol „priznaný invalidný dôchodok, ktorý bol podľa § 263 ods. 9 zák.č.

461/2003 Z.z. v znení zák.č. 721/2004 Z.z. „prekvalifikovaný na starobný dôchodok“. Odporkyňa v rozhodnutí neuviedla, akými právnymi úvahami sa riadila, ak takto „prekvalifikovaný invalidný dôchodok na dôchodok starobný“ nepovažovala za dôvodné prepočítať v súlade s § 293k zákona. Z tohto hľadiska je rozhodnutie odporkyne pre nedostatok skutkových a právnych dôvodov rozhodnutia absolútne nepreskúmateľné. Krajský súd sa vo svojom potvrdzujúcom rozsudku zaoberal dôvodmi rozhodnutia odporkyne, ktoré uviedla až vo svojom písomnom vyjadrení k podanému opravnému prostriedku (vyjadrenie z 5. mája 2008).

Predmetom preskúmania zákonnosti rozhodnutia podľa 3. hlavy V. časti OSP je rozhodnutie správneho orgánu, o.i. aj z hľadiska, či obsahuje náležitosti vyžadované zákonom (§ 209 zák.č. 461/2003 Z.z.) ktoré umožnia preskúmanie správnosti zistenia skutkového stavu veci a správnosti právneho posúdenia veci (zákonnosti rozhodnutia).. Odporkyňa zamietla žiadosť navrhovateľa o prepočítanie starobného dôchodku bez uvedenia relevantných dôvodov.

Vzhľadom na uvedené krajský súd rozhodnutie odporkyne potvrdil nedôvodne a odvolací súd podľa § 250ja ods. 3 OSP v spojitosti s § 250l ods. 2 OSP prvostupňový rozsudok zrušil a vec vrátil na nové konanie a rozhodnutie. Pokiaľ sa krajský súd vyslovil k právnym dôvodom potvrdenia rozhodnutia odporkyne, vychádzajúc z jej písomného vyjadrenia, odvolací súd poukazuje na výklad k ustanoveniu § 293k zák.č. 461/2003 Z.z. vo svojom rozsudku vo veci 4 So/175/2008 z 20. augusta 2009, v ktorom o.i. uviedol: Pokiaľ odporkyňa poukázala na to, že § 293k sa vzťahuje len na poberateľov starobného dôchodku, a nie na poberateľov invalidného dôchodku (čo aj považovaného za starobný dôchodok), je odvolací súd toho názoru, že taká interpretácia § 293k je v rozpore s účelom a zmyslom uvedeného ustanovenia zákona. Zánik nároku na dôchodok, ktorý sa nevypláca (pretože sa vypláca dôchodok vyšší) sám osebe nemôže znamenať zánik nároku na prepočítanie nevyplácaného starobného dôchodku, ktorý bol nižší. Taký výklad ustanovenia § 293k nemožno považovať za ústavne konformný (čl. 152 ods. 4 Ústavy a môže mať za následok vylúčenie navrhovateľa z neskoršej zmeny právnej úpravy, ktorá bola prijatá s cieľom v súlade s článkom 39 Ústavy Slovenskej republiky zvýšiť úroveň hmotného zabezpečenia starobných dôchodcov.

Podľa § 250ja ods. 4 v spojitosti s § 250l ods. 2 OSP je odporkyňa v ďalšom konaní viazaná týmto právnym názorom odvolacieho súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 9. septembra 2009

JUDr. Ida Hanzelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová